

Tisztelt Köztestületi Tag, kedves Kutatótársam!

Az Akadémia megújulásának kulcsa, hogy sikerül-e köztestületünk tagjait hatékonyan bevonni küldetése megvalósításába, és a több mint 18 ezer tudományos munkát végző minősített szakemberre, köztük az elcsatolt kutatóhálózat mintegy 3000 kutatójára támaszkodva elindítani új programjainkat, a meglévőket pedig magasabb szintre emelni. Ehhez az eddigieknél szorosabb együttműködésre van szükség. Az Akadémia újonnan megválasztott elnökeként ezért szeretnék most és a jövőben is közvetlenül fordulni tudóstársaimhoz, minden kutatóhoz, oktatóhoz, azokhoz is, akik PhD-fokozatot szereztek, de még nem léptek be az Akadémia köztestületébe.

Az MTA köztestülete jeleníti meg a magyar tudományosságot itthon és külföldön, és nincs alternatívája. Ez a közösség óriási érték, nemzeti kincs, amelyre méltán lehet büszke minden magyar ember határon innen és túl. „A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma” – írta Széchenyi István a *Hitel*ben. Hozzáteszem, hogy egyben nemzeti önbecsülésünk egyik sarokköve is! Ne csak világhírű sportolóinkra, művészeinkre legyünk büszkék, hiszen tudósaink azok, akik teljesítményükkel kirajzolják Magyarország méltó helyét a világ tudományosságának térképén, méghozzá számos tudományterület esetében központi helyet jelölve ki számára. Ebből az is következik, hogy aki ezt a közösséget hitelteleníteni próbálja, az az egész nemzet önbecsülését sérti. A Magyar Tudományos Akadémia köztestülete az elmúlt közel két évszázad alatt kiérdemelte a nemzet megbecsülését, a társadalom minden szegmensének tiszteletét.

Az iránta tanúsított bizalomhoz azonban felelősség is társul. Ennek tudatában, a társadalom és a mindenkori kormányzat támogatásának birtokában kell megkezdennünk a közös gondolkodást és cselekvést. Joggal merülhet fel a kérdés,

Magyar Tudományos Akadémia
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.
E-mail: info@titkarsag.mta.hu

hogy a befektetett munka meg fog-e térülni számunkra, hogyan fogja serkenteni a tudomány fejlődését. Ennek kapcsán John F. Kennedy hazafiságról szóló gondolatát parafrázálom, mely a Magyar Tudományos Akadémia köztestületére alkalmazva talán kissé patetikusnak tűnik, mégis megszívlelendő: Ne azt kérdezd, hogy az Akadémia mit tehet érted, hanem azt, hogy Te mit tehetsz az Akadémián keresztül az egész magyar tudományosságért és társadalomért!

Van persze számos megfontolás, amely közvetlenül is érdekeltté tesz bennünket, tudósokat az összefogásban. Ilyen cél a tudománybarát társadalom és közgondolkodás kialakítása, a tudomány hitelességének megerősítése a politikai szférában, valamint a kiválóság tiszteletének, a szorgalom, a motiváció, az önálló és kreatív gondolkodás megbecsültségének növelése, többek között a média segítségével. Mindezek együttesen hatnak a tudomány fejlődésére, az ország szellemi és gazdasági fellendülése révén pedig mindannyiunk jóllétére.

Akadémiánk 192. közgyűlésén új küldetési nyilatkozatot fogadott el, amelynek számos pontja csak a köztestület egészének bevonásával valósítható meg. Ezek közül kettőhöz szeretném most a támogatását kérni.

1. A jövő társadalmának tudománybaráttá formálásában nekünk, kutatóknak van a legnagyobb felelősségünk. Az elnökjelölti programomban meghirdetett „Középiskolai MTA Alumni Program” is e gondolat jegyében fogant. Sikerre viteléhez szeretném valamennyi köztestületi tag támogatását megnyerni. A program vázának, céljainak, eszközzrendszerének kifejtését e levél mellékletében olvashatja.

Az Alumni Programban elsősorban nem neves akadémikustársaimra gondolok, akikre szinte elérhetetlen példaképként tekintenek a középiskolások, hanem a fiatalabb kutatókra, akik még egy nyelvet beszélnek a középiskolás diákokkal, pályájuk korai szakaszában lévén általuk is elérhető karriercélokat jelenítenek meg, és volt tanáraikkal is élő a kapcsolatuk. Előadásaikkal testközelbe hozhatják alma materük diákjai számára a tudományos kutatómunka sajátos világát, a felfedezés

örömét, megalapozhatják a tudósok és a tudomány iránti tiszteletet és bizalmat anélkül, hogy mindenkiből kutatót akarnánk faragni. Ugyanakkor nem titkolt célunk a kutatói hivatás népszerűsítése is. A klubesteken az előadásokat követő szabad beszélgetések során személyes kapcsolatok alakulhatnak ki, laboratóriumi látogatások, egyéb kutatóhelyekhez kötődő programok szerveződhetnek. Akadémikustársaimra főként nagyobb lélegzetű, pályorientációs előadások tartásában számítok, a lehető legnagyobb nyilvánosság előtt – a járvány után mindenképpen személyes jelenléttel. Tudomány-népszerűsítő programjaink során mindemellett elengedhetetlen a fiatalok körében kedvelt kommunikációs eszközök használata.

Az Alumni Program elindulásának és sikerességének első feltétele, hogy minél többen töltsük ki az alábbi webcímen elérhető online kérdőívet:

<https://forms.gle/ACBoGNkTB5N9DPUV7>

A kérdőívek alapján létrehozunk egy elektronikus adatbázist, amely tartalmazni fogja – középiskolákra lebontva – az ott végzett köztisztviselői tagok listáját, tudományterületüket és alma materük számára tett vállalásaikat. Ezt a listát küldjük majd el minden középiskolának, amely részt kíván venni a programban, hogy megalapíthassa saját MTA Alumni Klubját, és beléphessen a klubok hálózatába.

Külön levélben kérem majd a középiskolák igazgatóit az együttműködésre, a fogadókészség visszajelzésére és a terveikhez legjobban illeszkedő programok szervezésében való közreműködésre. A programban részt vevő kutatók, valamint a klubokat szervező tanárok és diákok számára egyaránt igyekezünk módszertani támogatást is nyújtani a klubok sikeres működtetéséhez, és örömmel karolunk fel minden kezdeményezést, amely a jó gyakorlatok megosztását segíti.

2. Az Akadémia küldetésének megvalósításában az osztályok közeljövőben megválasztandó tudományos bizottságaira is kiemelt feladatok várnak: tanácsadás a kormányzat szakpolitikai döntéshozói számára, valamint minőségbiztosítás az MTA doktora és az MTA Kiváló Kutatóhely címek odaítélésén keresztül –

az egyének és a kutatóhelyek szintjén egyaránt. Ezek a szakmai bizottságok akkor hitelesek és pártatlanok igazán, ha több mint 18 ezer fős köztestületünk tagjai minél nagyobb számban támogatják a megválasztásukat. Ezért kérem, hogy Ön is vegyen részt az e-választási rendszerben lebonyolítandó szavazáson, amikor erre felkérést kap.

Vezetőtársaimmal azon dolgozunk, hogy a jövőben a köztestületi tagság az akadémiai közösséghez való tartozás mellett egyúttal meghívást jelentsen az MTA és partnerei által szervezett tudományos és kulturális rendezvényekre is. A köztestületi életnek szeretnénk azzal is új lendületet adni, hogy havonta elektronikus hírlevelet küldünk, amelyben az aktuális hírek és a soron következő események meghirdetése mellett tudományos tartalomnak is helyet adunk. Összeállításában szintén számítunk a tagság közreműködésére és egyedülállóan gazdag tudására.

Reményeink szerint a köztestületi tagok többsége szívügyének tekinti, és részt vállal az Akadémia küldetésének és új feladatainak megvalósításában. Az MTA új vezetése nevében is mondhatom, hogy mindannyian nagy várakozással tekintünk célunk teljesítése elé. Bízom benne, hogy ebben az Ön értékes hozzájárulása is számíthatunk!

Munkájához további sok sikert, jó egészséget kívánok.

Szívélyes üdvözlettel:

Freund Tamás
az MTA elnöke

INFORMÁCIÓ AZ MTA KÖZTESTÜLETÉBE VALÓ BELÉPÉSHEZ ÉS AZ ADATFRISSÍTÉSHEZ

Kérem, hogy üzenetemet juttassa el minél több fiatal kutatóhoz, hogy azok, akik már megszerezték PhD-fokozatukat, de még nem tagjai a köztestületnek, lépjenek be, legyenek aktív részesei a megújuló Magyar Tudományos Akadémia programjainak. Bátorítsa őket a felvételi kérelem beadására, hiszen nemcsak a feladat sok, de közéleti, tudománypolitikai súlyunkat – tagjaink tudományos teljesítménye mellett – nagymértékben meghatározza a létszámunk is.

A fenti célok elérése érdekében rendkívül fontos az is, hogy az Akadémiai Adattárban rögzített elérhetőségei naprakészek legyenek. Ezért végül kérem, ellenőrizze adatait az adattárban, és hívja fel erre munkatársai figyelmét is. Ha az Akadémiai Adattárba való belépéshez vagy adatai rögzítéséhez segítségre van szüksége, forduljon bizalommal munkatársaimhoz az alábbi e-mail-címen: aat@titkarsag.mta.hu.

Magyar Tudományos Akadémia
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.
E-mail: info@titkarsag.mta.hu

KÖZÉPISKOLAI MTA ALUMNI PROGRAM

Alapvetés

A középiskolai évek sok esetben meghatározóak egy kutató életútjának alakulásában. Az Akadémia 18 ezres köztestületének tagjai közül sokan büszkék alma materükre, és tartják is a kapcsolatot volt tanáraikkal. A Középiskolai MTA Alumni Program erre a kapcsolatra építve, az évek során kutatóvá érett diákok segítségével vinné közelebb a fiatalokhoz a tudományos gondolkodás értékeit, a felfedezés, a megismerni vágyás örömét, hozná testközelbe a kutatás világát tudomány-népszerűsítő előadások és az azokat követő beszélgetések formájában.

Célok

- A problémacentrikus, kritikus gondolkodás népszerűsítése a fiatalok körében
- A tudományos módszertan megismertetése
- A hiteles információ felismerésének, az egyre gyorsabban terjedő áltudományos hírektől való megkülönböztetésének segítése, elsajátíttatása
- A kutatói pálya népszerűsítése, a kutatás világának megismertetése, kutatói műhelyek bemutatása
- Közvetlen kapcsolatok kialakítása kutatóműhelyek és érdeklődő diákok között
- Az MTA-brand népszerűsítése a fiatalok körében, az Akadémia egyéb programjainak terjesztése
- Nyilvánosan elérhető videó-adatbázis építése a legjobb előadásokból

Feladatok

A program indítását Freund Tamás, az MTA elnöke kezdeményezi. A programot az MTA Titkárság fogadja be, a következő feladatokat látva el:

- a köztestület bevonása, toborzás;
- adatbázis építése a programba jelentkezett kutatókról;
- a program ajánlása a középiskoláknak;
- a Fiatal Kutatók Akadémiájának bevonása a programtervezésbe, megvalósításba;
- diasorsablonok, MTA-brandelt anyagok, az Akadémiáról szóló rövid, népszerűsítő blokkok biztosítása a kutatók előadásaihoz;
- igény esetén konzultáció az előadókkal, általános technikai, módszertani segédanyagok készítése az előadásokhoz;
- a legkiválóbb előadók bevonása az MTA egyéb tudomány-népszerűsítő programjaiba (MTÜ, az újrainduló Mindentudás Egyeteme);

- az előadásokon készült legjobb videók tárolása és közzététele;
- a Középiskolai MTA Alumni Program eredményeinek rendszeres bemutatása a médiában, a nyilvánosság tájékoztatása a programról.

Mindezek mellett az előadók és a velük kapcsolatban álló középiskolák feladatai a következők:

- az előadás és a hozzá kapcsolódó illusztrációk, diásorok elkészítése;
- megfelelő minőségű és befogadóképességű helyszín biztosítása;
- a (diák)közönség megszervezése;
- videó-, illetve hangfelvétel készítése az előadásról (opcionális);
- további kapcsolattartás a kutatóműhely és az érdeklődő diákok között.

Pilotprojekt, médiakampány

A Középiskolai MTA Alumni Program a beindulása után „önjáró” lesz – tehát az előadások konkrét részleteit a kutató és az iskola egyeztetni közvetlenül egymással –, de szükségesnek tartjuk egy pilotprojekt lebonyolítását. Ez egyrészt segítene tisztázni az esetleg felmerülő nehézségeket, másrészt az eredmény referenciaként is szolgálhatna a későbbi előadók számára.

Távlatok

Ha a program – reményeinkkel összhangban – kedvező fogadtatásra talál a kutatók és az iskolák részéről, a hónapok, évek során komoly ismeretterjesztő videótartalom halmozódik fel, és megmutatkoznak majd különösen tehetséges és lelkes előadók, valamint nyitott iskolák. Ez segíthet szélesíteni az Akadémia különféle ismeretterjesztő rendezvényeinek (MTÜ, az újrainduló Mindentudás Egyeteme) előadói palettáját és közönségét.

Ha valamennyien kitartóan és egymástól is tanulva dolgozunk, akkor a ma általános iskolásaiból és középiskolás diákjaiból jobb eséllyel válhatnak a körülöttünk lévő világ jelenségeit nyitottabban és értőbben szemlélő fiatalok. Közülük kerülnek majd ki a jövő egyetemistái, a legkiválóbbak közül pedig sokan eljuthatnak azokra a kutatóhelyekre dolgozni, ahol talán éppen Önök végzik izgalmas és felelősségteljes munkájukat.